

Előfizetési árak:

Helyben	
Félévre	6 frt.
Három hónapra	3 „
Postán küldve:	
Félévre	7 frt.
3 hónapra	3 „ 50 kr.

Egyes szám
10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiaz Vécsegház földszintjére a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben: **Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébtől a postahivatalok útján.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkuszorint

Nyitási díj: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj: minden belgatásért külön 30 kr.

A „Debreczen“ magántávirata:
Fiume, szept. 6. Fiumében tegnap fényes ismerkedési estély volt nagyszert diszvacsorával. Számos pohárköszöntés. Vermeda polgármester Fiuménak visszacsatolásáért ivott. Roppant lelkesedés.

Színházunk ügyében.

○) A legközelebbi számunkban elsorolt nézetek kapcsában, idejét és helyét látjuk elmondani röviden, hogy mi kívánalmaink vannak a színházvezetésére hivatottak irányában, a színház érdekében.

A színházgyűlés lefektette szabályai közt azon határozatot, hogy évenként pályadíjat tűz színművekre.

Ezen határozatát egy ízben érvényesítette is, még a mostani színházvezetési rendszer életbeléptetése előtt; s a pályázatnak volt is annyi eredménye, hogy mintegy 30 db műt küldetett be; habár silányságok is találkoztak azok közt, de tagadhatlan, hogy némelyik színmű közel állott az általános színműirodalom kellékei színvonalához; különösen a Szarvas Gábor pozsonyi tanár pályadíjat nyert „Egy veszélyes csel“ szép előhaladást tanúsított a drámairodalom terén, a „Lelencz“ pedig azóta másutt pályadíjra érdemesített.

És valóban csodálatos, hogy a színházgyűlés, mely amaz eredmények csak örvendhetett, épen azóta, mióta saját kebeléből választja az intendánst és színházvezetőt; mióta sokkal nagyobb tért nyert hatásköre; mióta a színműirodalom előmozdítása s a színház fejlesztése szorosabban teendői közé tartozik, — épen azon három év alatt, midőn a színház saját vezetése alatt áll, még csak meg sem kísérelte, hogy ama határozatának érvényesítését ismétlje.

Felhívjuk annál fogva a színházgyűlést, melynek azon álláspontból, a hol működik, a közönség iránt kötelességei is vannak, hogy feladatát s a fenálló szabályzatokban kitűzött céljait közelebbről kellő figyelembe vevén, e negyedik színdény alatt újra tűzzön pályázatot a színműirodalom valamelyik szakából.

Másik közóhajtás, hogy a színházgyűlésre nagyobb figyelmet fordítsanak. Az is szabályul állapított meg, és igen helyesen, hogy évenként legalább egyszer a színházgyűlésre nagyobb figyelmet fordítsanak.

E szabály foganatosítása a jelen igazgatási rendszer behozatala előtt meg is kezdetett és a nyugdíj tőke alapja meg is vettett.

De azóta, bár e tárgy a színházgyűlés bizottságában többször előhozott, a három év

alatt egyetlenegy előadás sem tartatott a nevezett célra.

Innen van, hogy a színházgyűlés nyugdíjalap leginkább csak a színházgyűlési fizetéseiből levont százalékokból gyarapodván, sőt a színházgyűlési törvénysek tartásának mellőzése miatt elő sem fordulhatott pénzbüntetésekkel sem gyarapodhatván, aligha meghaladja a 3000 frtot, a mely — mindenki átláthatja — épen nem oly összeg, hogy bekövetkezhető szerencsétlenség esetében csak egy színházgyűlésnek is nyugdíj szolgáltathasson.

Ohajtásunk volna tehát, hogy minden színdényben legalább egy előadás tartassék a színházgyűlés nyugdíjalap gyarapítására, és a meglévő tőke közadakozás útján is évenként folyvást növeltessek; mert színházgyűléseink annál hőbb ragaszkodással lesznek intézetünk iránt, minél biztosabb jövőre lehet nálunk kilátásuk, bármily előforduló körülmények közt.

Ezen nagyobb fontosságú kívánatok mellett az is ohajtandó volna, ha a városi hatóság valahára teljesítené az 1866-ik évi szerződés 1., 5., 8., 9. pontjaiban foglalt kötelezettségeit, s az épületre villámhárítót, a színház telkére kapukat, vízmedenczét csináltatna, és a főbejárásnál levő rosz gázlámpákat jókkal cseréltetné fel; mert különösen kapuk nem léte miatt a kert rongálásoknak van kitéve, sőt megessék, hogy a közelfekvő mulató helyekről évenként oda vetődött garázdálkodása a színház udvarán botrányos kihágásokat is vont maga után.

Igaz, hogy a városi hatóság sokat tett a színház érdekében olyat is, a mi kötelezve nem volt; de az elvállalt kötelezettségeket közzhatóságnak, már csak a szerződések iránti figyelemből is teljesíteni kellett volna három év alatt, s ha eddig nem tette: még van idő, hogy az azokra fordítandó költségeket a jövő évi költségvetésbe beilleszse.

Elmondtuk e közóhajtás által is támogatott észrevételeket, a legjobb akarattal; ohajtjuk, hogy az illető helyeken se keressenek ezekben egyebet, mint a közügy iránti érdekeltség kifolyását.

Jövőre esetről esetre fogjuk elmondani észrevételeinket, úgy, mint független laphoz illő; de a színház, e nemzeti kincsünk, büszkeségünk iránti kegyeltes érzelmünket sem bírálati szigor, sem egyes magán érdekek legyegzése nem fogja soha háttérbe szorítani.

Ujdonságok.

* Tegnap ment végbe a műkedvelők utolsó előadása. Midőn örömmel vesszük fel a tollat, hogy tudósítást írjunk a mult kellemes este élveiről, egyszersmind — meg kell vallani — nehezen is esik a bucsu azoktól az óráktól, melyeket a tisztelt műkedvelők varázsoltak elő a nagyérdemű közönség számára. — A „szövetségesek“ című vígjáték volt tehát az utolsó, melyben városunk derék

ifjai és hölgyei kimutatták ügyességüket, úgy annyira, hogy a szabatos előadás, mindenki-ben felélesztette a vágyat: vajha még egyszer megnépesülne a színház azokkal a kedves alakokkal, kik bár nem régi ismerői a deszkáknak, mégis oly biztonsággal kelnek járnak, mintha mindig ott éltek volna. Mielőtt színdényünk megkezdésének, visszaidézzük régebbi megjegyzésünket a darabválasztásra nézve; akkor mondtuk: nehéz műkedvelőknek az oly vígjáték, melyben alakítani is kell, és megvallva a siker fölől kétségben voltunk, de most már örömmel ismerjük be legyőzetésünket. A „szövetségesek“ már eléggé ismeretes színdényünk, csupán e néhány szóval jellemezzük: finom társalgási darab érdekes bonyolattal, s meglepő helyzetekkel átszöve. Farkas Irma urhölgy (Henriette Dolci) kitünő színdény rutinét tanúsított, ő volt a darab fénypontja. Ujházi Sándor (Philippe de Mauri) a szeleburdi, mindenáron nőszülni ohajtó férfit helyes felfogással személyesíté és játékból elég komikum is csillámlott ki. Bay Georgine urhölgy (Claire) szavalása könnyűed, játéka eleven volt. Szepessy Antalné urhölgy, (Athenais) kedves jelenség telve kellemmel, még azon felül rendelkezve színdény otthonossággal is. Ferenczi Aladár (Gaston) nehéz szerepében, Farkas Jenő (Badinois), Farkas Ferencz (Montgerard) mindnyájan ritka ügyességgel feleltek meg szerepeiknek. Nem feledkezünk meg Ferenczi Alajosról sem, ki az inas szerepében tüntette ki alakító tehetségét. — A színház szüfolyva volt, a virágzáró sem hiányzott. — Elismeréssel kell emlékeznünk Balázs Kálmán gyönyörű játékról is.

A műkedvelői előadás iránti kegyelet határa nem terjedhet odáig, hogy ne hibáztassuk Csányi Kornélia kisasszonynak, Csányi Dániel leányának, Debreczenben német szövegű dallal föllépését; mi a rendezőségnek is hibául rovandó fel. A sok taps és virág, mit a kisasszony kapott, szép hangját, és a néhai édes atya emléke iránti kegyeletet illette; de a német szöveg éneklése, mindenkit kellemetlenül lepett meg. — Annál nagyobb volt pedig a német dallal kellemetlen meglepetésünk, mert a kisasszony — a sok taps és kihívás után — szépen énekelte magyar dalt is. — Hogy mi indok vezethette ama hibás lépésre, hogy nem magyar dallal mutassa be magát, eltalálni nem tudjuk, fűrkészni félünk.

Az olyan nagy érdekeltséget keltett műkedvelői színelőadásokra sokan nem kaptak jegyet; mi miatt több panasz is emeltetett. Annál fogva, a közönség és a Csokonai szobor tőkéjéből, mely még most is gyarapításra vár, igen kívánatos volna mindkét előadást ismétlni.

* A „szövetségesek“ előadásánál bevétel volt brutto: 578 frt 60 kr. felülfizetés: 7 frt 70 kr. Összesen: 586 frt 30 kr.

Folyó hó 4-én tartá esküvőjét Zivuska József ismert debreczeni ügyvéd Gáspár Róza kisasszonynyal, válogatott vendégkoszoru jelenlétében.

Figyelmeztetésül a so-

rozás alkalmából: Az 1869. szept. 15-től kezdve szept. 30-ig tartó időköz, a többi sorozási teendőkre fog fordítani. — 1869. szept. 15, 16 és 17-kén az I-ső korosztálybeliek; szept. 18, 19 és 20-kán a II-dik korosztálybeliek; szept. 21, 22 és 23-kán a III-dik korosztálybeliek; szept. 24, 25 és 26-án a IV-dik és végre szept. hó többi napjaira az V-dik korosztálybeliek a városháza nagytermében jelenjenek meg.

— Városi közgyűlés tartatik f. hó 9-én d. e. 9 órakor. Tárnyak: Ministeri rendeletek, népszámlálás, levéltárrendezés, drágasági pótlék, s más folyó tárgyak.

— Tenapdelután ismét sok vidéki szerket utasított el a rendőrség a piacról, melyek az ünnepi napon elfoglalták a helyét, a keddi betivásárt megelőzendők. Mivel újonnan megvan alapítva a betivásárnak kedden tartása, az intézkedést csak helyeselték.

— Özv. Dolnyikné fia a vasutnál 105 ftal terhelt pénztárcát talált; a tulajdonos jelentse magát a kapitányi hivatalnál.

— Tegnap temették azon szabósegédet, ki a nágyerdei fürdőben pénteken föbelőtte magát. Nagy néptömeg s fáklásmenet kísérte ki a temetőbe.

— Pákozdi János debreczeni csapó atczai lakos, folyó hó 5-én N.-Léta felől haza jövet, a szekérről leest, nyakát törte, és azonnal meghalt.

— Lapunk papirjáért néhány napig előzést kérünk; a gyár, a melynél megrendeltett tévesztett az elküldésnél, s most hamarjában ki nem pótolhatja nyomdánk a neheztelt hiányt.

M e g h a l t a k: Aug. 26. Pfia u. Both István fia István 1 het., idétlen. Cz. u. Rác Károly fia József 1 1/2 év, tüdőlobban. Cz. u. Kálló Lajos fia Lajos 4 hón., nehéz kór. P. u. Szilágyi Ferencz fia István 5 hón., ránggörcs. Pfia u. Kormos Miklós fia Miklós 3 het., hasmenés. Aug. 28-án: Cz. u. Kanta István 50 év., gümökór. Aug. 29-én: H. u. Halász István fia István 1 het., béllobb. R ó m a i C a t h o l i c u s o k: Aug. 21.: Lajos Istv. fia György 4 hón., ránggörcs. Nagy József 1. Mária 1 1/2 év., sorvadás. Aug. 22-én: Boró Lajos fia Károly 11 hón., hasmenés. Aug. 24. Gáblík János 36 éves, tüdővész. Aug. 26-án Breiter Bódog 1. Mária 2 het., ránggörcs.

Fővárosi értesítő.

** Karageorgievics hg ellen megkezdett a pestvárosi büntető törvényszéknél a pör tárgyalása. — A herczeg két kezés jótállása folytán ma helyzetetett szabad lábra.

T Á R C Z A.

Az Alföldy család.

(Beszély.)
(Folytatás.)

Hosszu fontolgatás után, jobbnak láttam, egyszerre nem adni tudodra e leverő körülményt, hanem másképp igyekeztem elvonni Julia köréből; benneteket egymás irányában lassan lassan elidegenítetek, a mint tudod. — Hála az égnek, szándékom sikerült is. — Azonban te, legforróbb hűségemet, félreértésből, árulásra magyaráztad, — s azon körülmény, hogy én azután is megfordultam Juliánál, gyanudat hitté érlelte benned, miszerint én Juliát magamhoz hódítván, téged, alacsony utakon, kijátszotlalk.

Nem irántami engesztelődésed reménye, nem hála vagy jutalom szempontjából, hanem lelked könnyebbülése végett, írom meg az okot, miért jártam én a Stein levele olvasása után is Juliáékhoz.

Egyfelől jellemem gyengülése felőli gyanudat, másfelől a hűtlenséget megboszulandó, — kísértő szellemként tüntem én fel, látogatásaimmal Julia előtt. — Szavaim felkölték szívében az öntudat kínait, s mint gyilkos az ítélőszék előtt, megszégyenülve érezte magát körömben.

De egy esemény jött közbe, mely az igazság boszuló fegyverét kiragadta kezeimből. . . . Ne csudáld. . . .

A gaz Stein, Juliávali viszonyát a leányszemérem tetteles megsértéseim feszítette. . . .

Én Julia ágyánál sokszor megjelentem. —

** Ozorai Árpádnak Nagy Sándor szegedi lakos ellen indított sajtópöre f. hó 7-én d. e. 9 órakor tárgyalatik a pesti esküetszék előtt.

** A pesti henger malom az állatkertnek havonként 4 mázsa korpát ajánlott fel. Sok jó politikus számára senki sem ajándékoz, mégis van fejében elég — korpa.

** A lánchidat javítják, de a munka valódi csigagyorsasággal halad, mi a közlekedésnek nem csekély hátrányára szolgál. Jó lenne ezen segíteni, még pedig éjjeli munkáltatással.

** Pesten egy gyanus egyént csíptek föl, kinél igen sok ékszer, arany, esüstneműt találtak. A vizsgálaton kislult, hogy a kérdéses ingóságok nem lopottak, hanem zálogban vannak letéteményezve. Kérdés, hogy nem nagyobb rabló-e ez ember akkor, midőn így tudva fosztogat, — mint amidőn ha titokban berhel? . . .

Pesti röppentyűk.

(Szept. 2-án.)

A légy is őszszel csip legerősebben, mikor már vesztét érzi.

A vallási rajongás vastag köde oszlani kezd az előre törő szabad eszmék világától s a sötétben makhináló némely papság a kétségbeesés végső tusáját vivja, elfogni akarván az elősugárzó fényt, mit a korszellem terjeszt mindentel. . . Balga erőködés! . . .

E napokban Eger város volt a papi ravasz-ság által előidézett botrányok színhelye. Eger képviselő-testülete kimondá, hogy iskolai felekezeti nélküli iskolákká válhál!

S mi történt?

Néhány — a sötétség által fölkészített-harangozó, — egyházi, és templomsöprő oly éktelen zajt ütött a határozat miatt a gyűlésteremben, hogy a polgármester kényszerült az ülést fölőszlatni.

Nem tudjuk, e botrányoztatóknak vakmerőségét bámuljuk-e inkább, vagy pedig a képviselőtestület alatti higgadságán, lágy-ságán csodálkozunk e, midőn szentélyéből a hivatlanokat el — ki nem utasítá? . . .

No de a légy is őszszel csip legerősebben, midőn már vesztét érzi! . . .

A „Honvéd“ igen érdekesen írja le, hogy szokta a közös hadügyér b. Kuhn generalis a neki nem tetsző királyi rendeleteket amogy takarosan félretenni.

A többi közt ő felsége a mult évben meghagyta Kuhn generalisnak, hogy a magyar születtésű es. k. tiszteket ossza be a magyar ezredékhez. Mikor aztán idő múlva a felség a rendelet végrehajtása iránt tudakozódik: — utezu, hányd el vesd el magadat! — van lötás-futás Kuhn irodájában s ilyenkor, hogy szemet ne szurjon a dolog, nem tesznek német nevű magyarokat a magyar ezredékhez, hanem magyaros hangzású névvel bíró német és olasz tiszteket alkalmaznak.

Akartam esküszegésére emlékeztetni; de kinos betegsége annyira meghatott, hogy nem mertem hozzá feddőleg szólni.

Ma egy hete engem magához hivatott. Rémitő tekintet ömlött el arcain. Szemei könyeztek. Töredező hangon kért: ígérjem meg, hogy írok neked, nevében bocsánatot kéni számára. Mert, mint sirva panaszlá, boldogságtok feldúlója a megszökött gaz Stein volt.

És én most, azon fájérzettel, hogy tán szavaim is keményen hatottak Juliára, s másfelől azon öntudattal, hogy hü barátod maradtam, — bánatos lélekkel adom tudodra Julia. . . halálát.

Vigasztald magadat azon tapasztalatommal, hogy ő a te mivelte lelkedet sohasem bírta megérteni; s a te szerelmed csak eszményi volt!

Én vagyok, barátod Kálmán s. k. Utóirat: Kerepy Erne, ki barátneja beteg ágyánál a legne-mesebb indulat nyilatkozatait adá, megkért engem, hogy tiszteletét adjam át neked. . . . Hídd meg, nem csupa barátság azon érzés, melylyel ez erényes hölgy irántad viseltetik, s ezen egyetlen leányt ismerem azok közül, kiket becsülsz, mivelte lelkedhez méltónak. A minap egy elszáradt virág-csomót mutatott fel előttem, melyet kedves emlékedül tartogatt. Igen sokszor hő részvétellel beszél rólad. Kevés időmulva pesti birtokukba költözendnek, s állandóan ott lakni szándékoznak. An- náljobb rád nézve! Sz. K.

1819. május 1.

Én megakartam boszulni; és ő nincs többé! Nem hittem Szirtfoki szavainak. . . . ra, a helyszínére mentem, bővebb tudomást szerzeni a dologról. S egy betűig igazaknak találtam Kálmán szavait.

Jellemző adat a kötelesség teljesítésének módozataira nézve.

Bizony furesa, hogy még a legfelsőbb ren-deletek végrehajtásánál is lehet vargabetűt csinálni! . . .

Ez is jó ám a maga nemében!

A hadügyminiszterium, ha az ősi katonai parádék elmúlnak, bizottságot küld ki a Kárpátok s valamennyi átjárat pontos felvételére, mert közelebb tudomására jutott, hogy a Kárpátok leg-pontosabb rajzát Oroszország bírja, melynek törzskara még 1849-ben fölhasználta a kedvező alkalmat.

Nem czélszerűbb lenne-e idő és költségki-melés szempontjából egyszerűen Oroszországtól vásárolni meg e pontosan készített térképeket? . . . Más államokban az efféle vásárlás ugy kéz alatt sikerülni szokott.

Példa erre az 1866-iki osztrák-poroszhad-járat, hol a „juncker“-ek, az osztrák hadimivelé-sekről, schwarz auf weisz előre tudomást sze-rezhettek.

Mégis csak kíváncsi vagyok rá, melyiknek van most nagyobb melege: a magyar felelős mi-niszteriumnak-e vagy talán annak a kis idétlen szülöttnak, melynek a deákpárt az édes apja s mely a keresztisegben delegatio nevet nyert?

Mert nem szenved kétséget, hogy a köze-lebbi országgyűlés megnyitása után lesz egy kis számadásra vonás amiatt, hogy Kuhn hadügyér urnak a delegatio oly készséggel adott indemnítást ama két millió hétszáz ezer forintért, melyet saját tetszése szerint minden felhatalmazás nélkül, sőt tilalmazás daczára jónak látta elkölteni.

Vajjon mit felelnek a delegátus u. ak az ellenzéknek, midőn kérdőre vonja őket e jogbí-torlás miatt?

„Tót id' adta, tót el veszi!“ . . .

Még egyszer visszatérünk az egri skanda-lumra, melyet a harangozók és egyháziak, tem-plomsöprők stb. indítottak. Epen most érkezett a staféta, hogy a közmegebotránykozást előidézett komédiának második fölvonásában már a princi-pálisok is szerepelnek. Ugyanis az egri érsék és az egész egri papság hadjáratot indított a város-nak ama határozata ellen, hogy az egri iskolák felekezetiesség nélkülöknek kiáltattak ki. Az ér-sek plane annyira vetemedett, hogy a polgármes-terhez egy epébe kevert levelet intézett, melyben megfenyegeti, hogy az iskoláktól mind visszaveszi azokat az adományokat, miket ő és elődei tettek.

„Tót id' adta, tót elveszi!“

Bizony csak sokszor megféledekzenek főpap-jaink magokról és arról, hogy ama dus adomá-nyok, melyeket egykor alkotmányos királyaink a papságnak ajándékoztak, nem egyedül arra valók, hogy azokból lucullusi életet élvezen, hanem hogy az iskolákat és közmívelődést segéljék főpap-jaink elő.

Egy pár köny csordult ki szememből Julia sirján, inkább a számalom, mint a szerelmem könyűje. Én neki megbocsátok. Egy gyöngye lilium volt ő, melyet a meleg szél leforráz; jüték volt ő a sors kezében, melyet, mint gyöngye pelyhet az orkán, önkénye szerint, ide s tova hány. — Stein oka mindennek, ki a szeplőtlen kebel legszentebb ér-zéseit, alacsony czéljaira felhasználva, bün ösvé-nyébe sodorta, s gaz árulókent odább állott. . . . Csoda-e, ha egy ifju némbér ártatlan szívét a ki-tanult világi elcsábíthatta? . . . Ah, hányan vannak, kik a megalázott lélek kinaiból maguk-nak gyönyört alkotnak; hányan, kik a hideg ön-zés hű fényétől megvakítva, nem ismerik a viszo-nosság s méltányosság szent jogait; kik minden körülményt saját „én“-jökre alkalmaznak, s az „enyim“ „tied“ természeti határjeleit látni, és a vallás ama dicső elvét: „a mit magadnak nem akarsz, ne tedd másnal!“ érezni nem akarják; sőt, embertelen czéljaik elérésének diadaléretében, megcsalt embertársaik romba dől boldogságán találják fel romlott szíveik hitvány örömeit! Oh, távozzatok tőlem simá bőrű kigyók irtózatos ké-pei, kik bünérzetötökben fölemelt fejjel merész-letek járni az igazságos istenség mindenlító szem-ei előtt! Szemeitekben bünös lélek jegedi képei látszanak, arcvonalaitek redői közt rablott kéjek haldokló fénye csillámlik, reszketeg tapjaitokon lázas szenvedély ostonesapásai rángatóznak, s életereitek feketé vörén elvetemült gonoszság ki-aszott testeit hízalják magukat!

Egy katona, egy ártatlan leányt elég gyáva elcsábítani, s midőn a közvélemény ítéletével szembe kellene szállania, — ellillan! Remek virág a hősiség dicsoszorujában!

Debrecen 1869
67-73. n. sz.
a hieghol

53, 54. n. sz.
hieghol

Belföld.

** Hódmezővásárhelyen lövészgyelet alakult.

** Beszterczén egy nő mérgezési kísérletet tett 2 hónapos menyén. — Gonosz tette azonban nem sikerült, mert a fiatal menyecske nek a gyufafejkekkel fűszerezett puliczka teljességgel nem ízlett. A vizsgálat a mérgekeverő asszony ellen már folyamatban van.

** A Kolozsvár-Várad közt felállítandó távirtdáchoz szükséges készletek már megvannak, s a távirtda azonnal fel fog állítani, amint a vasútépítés bizonyos fokig előhaladt.

** Minta „Várad Lapok” írja, Kovács János debreczeni tanár ur életveszélyben forgott, ki keresztül utaztában Várad utczáin a mint hajtatna, lovai a szinkör előtti keskeny téren megdühödtek s egyenesen a szemben fekvő Szödényi-féle ruhakártya felé rontottak. A lovak beugrottak a kirakatra, mire a rud kettétörve, ezek közül kettő a földhöz vágódott, honnan a nagy esés daczára villám gyorsasággal ugráltak fel s még nagyobb dühvel akarták gazdájukat elragadni; azonban a szemközti levő egyik boltból kiszaladt fiatal ember merészen ragadta meg a kantárszárat s az előrelátható életveszélytől megmenté a kocsiiban ülőt. — Fogadja jutalmul méltó elismerésünket.

** Bérkocsis-párba j. Kolozsváron két bérkocsis összezorrenvén, lovagias elégtételre hívták egymást. Az ellenfelek „bieskára” keltek. Azonban mindjárt a küzdelem kezdetén, az egyik másképp gondolta meg a dolgot, s a meglútsáshoz hasznosságát belátva — kerekelt oldott.

** A „Hon”-ból átvéve közöltük, hogy Liptó-Hradéken Hollósi Flóris a villám megüté. Az említett lap, e hirt most visszavonja, miután Liptó-Sz.-Miklósról követezköt táviratot kapott: „Szept. 4-kén. Én élek és érzek; gondolkozom és dolgozom. Csalányba nem itt a mennykő. Hollósi Flóris.”

Külföld.

— A porosz király, ki csak néhány napja tért vissza Berlinbe; e hó 1-én ismét utnak indult. Főczélja ez utnak azon szemle, melyet több csapat felett fog tartani. Legközelebb Homburgba ment, melynek közelében a 21 és 25 porosz hadosztály van. Tegnap Stettinbe utazott, hol Bismarck gróffal találkozik, s innen 8-án Sturgardba megy, s ezután Königsberg és Elbinbe. Berlinbe f. hó 18-án érkezend vissza.

— A frankfurti miniszterialis affaire felől a miniszterialis Provinzial Correspondenz jelenti, hogy ezen ügy épen nem elég fontos arra, hogy a Poroszország és Sveicz közti jó egyetértést, mire mindkét állam igen nagy sulyt fektet, csak legkevésbé is megzavarja. Egyszersmind hivatalos részről a porosz-román viszonyok felől felvilágosítások közöltetvén, állítatik, hogy Poroszország igen távol van attól miszerint Romániában Ausztria ellen igazságon, sőt ellenkezőleg több előfordult esemény alkalmából a szövetség állam elleni kihívás minden látszatának gondos elkerülését

De oh isten mit érzek?
Hátha én is tényező valék Julia halálában?
Nem irántami hűségéből nehezítette-e Kálmán Julia lélekfájdalmait?

E rémítő gondolat álomsúly gyanánt nehezül sajgó lelkeimre!

Mert hányszor mesélik, hogy nagyítóúvegen látjuk a mások hibáit, míg vétkeinkből új réteg képződik saját lelkünkön, melynek vastagságán gyöngye szemcink át nem látnak. Hány ember bizel meg magának, mintha tetteleg betanulta volna az életbölcsesség ama főelvét: „ismerd meg magadat”; és tettei ezerszer mezezőlják hitét; többnyire viruló szinben tűnnek fel előttünk saját tetteink, míg mások viseletében ferde irány és dístelen eredmény torzképeire ismerünk.

De tettem-e én egyebet, mint, hogy eltávoztam Julia köréből, midőn megalattatásom lassúdan emésztő gyanuja hitté, sőt valóságáá érett keblemben? Boszu helyett a megvetés fegyverét használtam; a boszura is hajlandó voltam ugyan, de hála az égnek, nincs rá szükség! Kínaimat magamba rejtém, vagy naplóm holt lapjaiba temetém.

Oh Kálmán, ha te körömbé lettél volna, úgy nem fogtam vala annyi léleküzdelmet szenvedni! Fájdalom! hogy téged félreismertelek, s nem nyerhetett vigaszt a barát barátja ajkairól. Megszégyenülve állok lélekszilárdaságod és baráti hűséged szent oltára előtt, s töredezett szívvel hihetem rá a megbánás és kiengesztelődés tömjén-illatát!

... Mint a hosszú rabságból szabadult, szabadulása perczeiben, alig meri hinni, hogy a sza-

sürgöten ajánlta a román kormánynak. Ugy lát-szik, hogy porosz részről mindenkép igyekeznek Ausztriát a legjobb indulatról meggyőzni. Nehéz a hollót fehérre mosni.

— A párisi Univers leplezetlen bosszankodással kel ki az „Augs. All. Z.” most röpirat alakban is megjelent azon czikke ellen, mely a zsinat kérdést tárgyalja; e röpirat szerzőjének Döllinger müncheni prépostot tartja. E férfi felől az Univers a következőket írja: „Döllinger urnak Németországban igen nagy nevet csináltak. De azok, kiknek Franciaországban alkalmuk volt műveit olvashatni (ő be kevesen lehetnek azok!) távol vannak attól, hogy felőle valami különös vélemény-nyel legyenek. Ő tudós, de nem tudományos ember; a teológiai órágyátalában nem ért. Daczára ennek, állásánál fogva igen nagy befolyása van az udvarnál, a mit elősegít még azon iskola is, melyet magának az udvarnál képeztek. A vallás-ügyekben ő a kormány tanácsadója.

— A „Gazetta de Torino” szerint a kormány véglegesen felhagyott az olasz kamrák fejlesztésének eszméjével. A trónbeszéd nem fog programot tartalmazni, s ennél fogva meglehetősen színtelen lesz. A miniszterium a maga programját több törvényjavaslat beterveztése által fogja jellemezni, és pedig leginkább a bel-, tan-, és igazságügy köréből. Különben a mint hírlik, a cabinetkérdés nem igen soká fog várni m gára.

— A dél német lapok jelentik, hogy Berlinbe a schweizi állam egy nyilatkozata érkezett, melyben ki van mondva, hogy a porosz kormánynak azon Frankfurtiak kiutasítására vonatkozó rendeletében, kik hogy a katonai szolgálatól meneküljenek, schweizi polgárjogot szereztek, a legesekélyebb okot sem talál arra, hogy ezen rendelkezés ellene szegüljön és az előbbeni, most schweizi polgárokat általmába vegye. Ugyan ezen nyilatkozatban a szövetségi kormány igen kedvezőtlenül nyilatkozik a Basel cantonnak a schweizi polgárjog osztogatásában legújabb időben igen lábrakapott eljárása ellen, s kijelenti, hogy az eljárást a legerélyesebb eszközökkel igyekezend minél előbb beszüntettetni.

Különfelek.

— Párhuzam a párisi és a német nők között. A párisi nő öltözik, a német nő öltözködik. A német nő jár, a párisi nő lebeg. A német nő vagy csunya, vagy szép, a párisiak mind csinosak, ezek közt sem szépek, sem csunyák nincsenek. A német nő legyen bár felindult vagy egykedvű, tiszta, szabad becsületes tekintettel bír, míg a párisi nők szeme, mind megannyi mélységes örvény. Legkevesebb, mit mondani lehet felőlök az, mit Grammont herczeg mondott kedveséről: „Szemei mindig azon benyomást teszik, ha valakire tekintenek, mintha ugyanazon időben még valami mással is foglalkoznának. A német nővel mindig az igen és nem álláspontján lehet állani; a párisi nőt nem lehet rá bírni, hogy tökéletes igent, vagy feltétlen nemet mondjon. A német nő türelmenül vár tíz évig, a párisi nem akar várni 10 perczig. A párisi nő mindenek előtt finom és okos, a német első sorban jó. Ez meg-

badság életlegét szabad szivnia, — felvén a netán másodszeri szabad-ágvesztés gyilkolókínaitól, mint a hályogtól tisztuló szem látérezé visszanyerésekor, alig mer a napvilágra tekinteni: úgy van az én sokat szenvedt lelkem a te vonzalmadhoz és erényes lelkedhez: Erne!

Becsülésem merlegét eléggé lenyomták ismert erényeid. De a szerelem merlegével csak rokon lélek és kölcsönös vonzalom tarthatja magát egyenlő irányban!

De, oh én balga, mit gondolok!
Vagy tán azért mosolyog rám e májusi nap bájsugara, hogy szivem romvirágai porából az általános kiengesztelődés és kedélynyugottság gyöngyvirágai teremjenek?

Nem, nem fűzőm tovább gondolataimat. Bevárom az érlelő idő fejlődését.

1820. július 10.
Páris.

Itt vagyok tehát e roppant városban, melynek néptengerében egy ember elolvad; itt, hol az emberek mindennemű osztályait, a politikai iskola mindenféle tanítványait, a kényelem minden czikkeit feltalálhatni. Itt vagyok, de lelkem vi-szávágyik szeretett hazámba. Hazámba! Oh mért kell egy iszonyu gondolatnak fölkelni keblemben mindannyiszor, valahányszor az édes honvágy szárnyaira ülettem boldogságról álmódzó lelkemet? Mert egy zsarnok apa vérszomjának olysokszor kellett áldozatát esnem; és a hon fogalmát nem választhatom el azon tér fogalmától, melyen lelkemnek gyilkosa, apám, letaszítá kebléről fiát; hogy szép szin alatt, idegen világ jégkarjai közé száműzzé!

elégzik vele, ha valaki imádjá; a párisi azt követeli, hogy mindenki által imádtassék, s inkább lemond kedvese szerelméről, mintsem hogy azok hódolatáról, kikkel érintkezésbe jön. A párisi nő művésznő, a német nő asszony. Ha valakinek szeretőre van szüksége azt keresse Párisban, de házasodni csak inkább Németországból lesz jó.

— A hang erősítése az énekeseknél. Azon kis és nagy eszközökről, miket az énekesek és énekesnők még néhány perczzel fellépők előtt az öltözöben alkalmaznak, hogy hangiz-mukat erősítsék, s mellüket, a mint mondják szabaddá tegyék: a N.-Frdbl-ban a következőket olvassuk: „Azon gondolatra, hogy e tárgyról írjunk, legközelebb a svéd tenorista Labatt hozott bennünket, ki legközelebb a bécsi opera színházban szerepelvén, ily czélra a legkülönösebb orvosságot használt, mit csak gondolni lehet, — fellépte előtt a legnagyobb komolysággal két jó nagy kovásszal savanyított uborkát evett meg, sazt állította, hogy nem létezik szer a világon, a mi az énekesnek több erőt kölcsönözne, hangját érzesebben csengővé tenné, mint ezen gyümölcs. Természetes, hogy a hang többi hősei más nézetben vannak, s mindenki a maga szerit tartja a legjobbaknak: Sontheim az előadás alatt egy lat burnót szí fel, s hideg limonádét iszik; Wachtel czukorral vegyített tojássárgát; Steger a ki jelenleg a legterjedelmesebb tenorista sörözik; Walter hideg fekete kávé szürcsöl; Niemann francia pezsgőt. Ferenczy tenorista igen drasztikus szert használ, két három szivart ki szí, mit collegái a torokra nézve valódi mérgeknek tartanak. — A kis Braun Brini minden nagy opera 1-ső felvonásánál egy pohár sert; a harmadik után egy csésze fehér kávé, s a „Hugenották” negyedik felvonásában a nagy duett előtt egy palaczk Möt Cremant rosé-t iszik. Rachbauer czukrocskákat szopogat; Robinson szódavizet iszik; Formes Portest, s Hrabanc gumpoldskirchneri bort Különös kivételt képeznek Beck és Bignio. Ezen urak semmi szerket nem használnak, hanem Beckről megemlítjük azt, hogy sem nem dohányozik sem burnót nem használ, igen keveset eszik és iszik, s azon napokon, melyeken fel kell lépnie, senkivel sem beszél, mivel mint mondja: torkát és mellét kinélti, s egész erejét estéro tartja fel. Draxler e tekintetben egészen más véleményen van. Majdnem az előadás kezdetéig dohányzik és pedig erős török dohányt, s daczára ennek igen nagy sikerrel énekel. Dr. Schmied mindent megkísért hangja erősítésére, épen úgy mint az elhalt Anders, ki öltöző szobáját valódi gyógyszerzárrá alakította át. Majd kávé, majd theat ivott. A legközelebbi perczben csokoládét, limonádét, champagnert, bilini vizet, s ehhez még két, három lat burnót felszívott.

Legújabb

— Párisban Napoleon herczeg a császárhoz hivatott, s felszólított, hogy a senatus vitáiban több részt ne vegyen.

— Mexikóban Juarez ellen két rendbeli merénylet történt; azonban szerencsésen meg-szabadult.

Itt minden kedvencz foglalkozásomnak széles tér nyílik. A bölcsélet, költészet és művészet természettemplomában egékig emelkedhetik a csapongó lélek. ... És én egy vágyat érzek csak, mely egyegy perczig, lelkemet a legédesb kéjben förszti; de mihielyt lelkem a sivatag való rideg pusztáiban tévedez: lelkem kinteng-raré válik, melyen az öröm evezőlapatát a vihar ásító torkai elnyelik. — Lúktetnek creim, s a gondolat, hogy tán még betegebb leszek, egész lelkemet félelem-mel tölti el.

Ah ott, hol meleg sziv dobog érettkünk; hol kedveseink is azon léget szivják, mely a mi élet-erőnkent fentartja; hol egy mosoly, egy tekintet égi boldogsággal tölti el keblünket, ott, hol a körünkben levők szeretetéről megvagyunk győződve, s minden részletei a bánnódnak, minden mozdulatai az igaz barátnak, keblünkön fejlőd meleg fohászai egy angyaljó leánynak, — a legbensőbb ragaszkodás esalhatlan jelei: — oh ott hamarabb behéged a vérző seb, hamarabb megerősödnék a reszkető tagok, s gyöngéd ápolás lágy karjai között, vigasztalás szelid legyezése alatt, a halálos álom órája csaknem észrevétlenül áll elő!

És mégis sajgó lelkeim előtt ragyogó fényben tűnnek elő a múltnak emlékképei. De örömom olyan, mint a virág esemeteré fagyott jégcsillám fénye. Az egyiket percznyi gyönyör után fájdalom ömlik el egész valómon, midőn odahagyva a merengős képzeletvilágát, annak tudatára ébrednek, hogy örömeim csak emlékek szüleményei.

(Folyt. köv.)

